

ONKOGRANTY V

PODSUMOWANIE V EDYCJI KONKURSU

 STRATEGIA
WALKI Z RAKIEM
w POLSCE 2015-2024

 Polska
Liga
Walki
z Rakiem

Regulamin konkursu oraz dokumenty aplikacyjne dostępne są do pobrania na stronie: www.ligawalkizrakiem.pl
Dodatkowe informacje:
biuro@ligawalkizrakiem.pl



Projekt został zrealizowany
przy wsparciu finansowym
firmy Roche Polska Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI:

ONKOprzypowieści w drodze	4
Długofalowe skutki nowotworów dziecięcych – od dziecka do młodego dorosłego. Dane z rejestrów płatnika publicznego i przeglądu piśmiennictwa.	6
Obrazy chorób onkologicznych w polskiej kinematografii. Rola kultury popularnej w kształtowaniu społecznego obrazu raka	8
Promocja modulacji mikrobioty jelitowej – praktyczny poradnik dla pacjentów z rozpoznaną chorobą nowotworową	10
Ryzyko śmiertelnego zachowania samobójczego po zdiagnozowaniu nowotworu – identyfikacja grup ryzyka i najlepszego czasu na interwencję	12
Dane kontaktowe Fundacji	14

Tytuł projektu:

ONKOpzypowieści w drodze

Autor:

dr hab. n. med. Kamila Domińska

Opis projektu oraz jego osiągnięć:

Projekt pt.: „ONKOpzypowieści w drodze” zakładał szerzenie wybranych zaleceń Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem wśród dzieci w wieku 3-6 lat poprzez organizację warsztatów edukacyjnych w jednostkach przedszkolnych z województwa łódzkiego. Celem zajęć było zwiększenie u łódzkich przedszkolaków skuteczności kształtowania pożądanych postaw, nawyków prozdrowotnych w kontekście profilaktyki chorób nowotworowych. Dzieci poszerzyły wiedzę w zakresie ochrony przeciwśłonecznej, zasad zdrowego odżywiania, szkodliwości zanieczyszczenia powietrza oraz zalet aktywności fizycznej. W tej edycji projektu „ONKOpzypowieści” zawitały do przedszkoli w Łodzi, Pabianicach, Aleksandrowie Łódzkim i Lipinach. Podsumowując zrealizowano 45 spotkań dla łącznie kilkuset maluchów.

Zajęcia wykorzystywały różnorodne formy przekazu treści, takie jak obraz, dźwięk, animacja czy zabawy ruchowe i sensoryczne sprzyjające stymulacji i aktywizacji dzieci. Dzięki temu zapoznano maluchy z prozdrowotnymi treściami w sposób najbliższy ich postrzeganiu świata, czyli poprzez zabawę. W projekcie wykorzystano także media społecznościowe do promowania wybranych zaleceń Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Na YouTube, TikToku i Instagramie zamieszczono aż 9 filmików wykorzystujących treści zawarte w książce „ONKOpzypowieści”.

Przebieg projektu był na bieżąco relacjonowany na Facebooku: <https://www.facebook.com/onkopzypowieści>. Pisała o nim lokalna (Dziennik Łódzki, Expressie Ilustrowany) i ogólnopolska prasa (Puls Medycyny) oraz portale internetowe (m.in. Plaster Łódzki). Udzieliliśmy także wywiadów dla Polskiej Agencji Prasowej, TV TOYA i radia RSC ze Skierniewic. W ramach działań promocyjnych projektu powstał także Onkoś czyli graficzny ambasador „ONKOpzypowieści”.

Tytuł projektu:

**Długofalowe skutki nowotworów
dziecięcych – od dziecka do młodego
dorosłego. Dane z rejestrów płatnika
publicznego i przeglądu piśmiennictwa.**

Autorzy:

dr n. med. Michał Brzeziński,
dr Anna Małecka,
dr Ewa Bandurska,
dr Weronika Ciećko

Opis projektu oraz jego osiągnięć:

Celem projektu była ocena występowania odległych powikłań zdrowotnych i ich kosztów wśród pediatrycznych ozdrowieńców onkologicznych w perspektywie czasu. W oparciu o dane pozyskane z NFZ przeprowadzono analizy częstości występowania chorób przewlekłych w poszczególnych kategoriach ozdrowieńców (w zależności od choroby podstawowej) oraz użytkowania przez nich systemu opieki zdrowotnej – ze szczególnym uwzględnieniem AOS oraz refundacji leków.

Analiza występowania schorzeń dotyczy pacjentów w wieku 0-18, którym udzielono świadczenia z rozpoznaniem z grup C70-C72 (guzy OUN), C91 (ostra białaczka limfoblastyczna), C81-C83 (chłoniaki), C92 (białaczka szpikowa). Dla tak zdefiniowanej populacji pacjentów sprawdzono, czy w latach 2013-obecnego stanu bazy sprawozdano świadczenia z rozpoznaniem głównym lub współistniejącym E00-E07, E10-E14, E40- E46, E60-E64, E78, I10-I15, I20-I25, I70-I79, J43-J44, J45-J47, F00-F99. Sprawdzono czy pacjentowi udzielono świadczenie, jeżeli tak to jaka była wartość refundacji tych świadczeń. Refundacja ogółem oraz w podziale na rodzaje świadczeń.

Tytuł projektu:

**Obrazy chorób onkologicznych
w polskiej kinematografii. Rola kultury
popularnej w kształtowaniu społecznego
obrazu raka**

Autor:

dr hab. Jan Domaradzki

Opis projektu oraz jego osiągnięć :

Celem badania było ukazanie obrazu chorób onkologicznych, pacjentów i polskiej onkologii w polskiej kinematografii. Po przeprowadzeniu kwerendy dwóch internetowych baz danych filmowych: Internet Movie Database (<https://www.imdb.com>) i Filmweb (<https://www.filmweb.pl/>) do analizy zakwalifikowano siedem polskich filmów wyprodukowanych w latach 2000-2021: Jasne błękitne okna, Wszystko będzie dobrze, 33 sceny z życia, Nad życie, Chemia, Życie nie umierać oraz Moje córki krowy.

Przeprowadzona analiza potwierdziła tezę, że polskie kino kreuje uproszczony i fałszywy obraz chorób onkologicznych. W filmach najczęściej prezentowane są bowiem stosunkowo rzadkie formy raka (np. nowotwór mózgu czy białaczka). Nadto, filmy nie przekazują rzetelnej wiedzy na temat etiologii, czynników ryzyka, diagnostyki i terapii chorób onkologicznych. W konsekwencji nowotwory są najczęściej ukazywane jako tajemnicza i złowroga choroba o niejasnej etiologii i której terapia rzadko kończy się powodzeniem. Kino utrwała więc negatywny obraz chorób onkologicznych jako nieuleczalnych, pełnych bólu, cierpienia i najczęściej kończącej się bolesną śmiercią.

Również filmowy obraz pacjentów onkologicznych odbiega od rzeczywistości, gdyż wbrew danym epidemiologicznym najczęściej są nimi młode kobiety. Analiza pokazuje również, że w kinematografii dominuje negatywny obraz personelu medycznego i polskiej onkologii. Wszystko to sprawia, że dominujący w kulturze popularnej negatywny i pesymistyczny obraz raka może przyczynić się do kreowania zjawiska kancerofobii, co z kolei może potęgować w społeczeństwie fatalistyczne myślenie o chorobie i zniechęcać jednostki do diagnostyki i terapii. Należy jednak zauważyć, że analizowane filmy mają pewien potencjał edukacyjny w zakresie psychospołecznych aspektów chorób onkologicznych. Pokazując wpływ diagnozy onkologicznej na tożsamość pacjentów, ich stan emocjonalny, tożsamość, doświadczenie własnej cielesności oraz śmierci i umierania, a także na relacje chorych z rodziną czy personelem medycznym filmy mogą pomóc zrozumieć laikom i przedstawicielom zawodów medycznych pozamedyczne aspekty chorób onkologicznych.

Tytuł projektu:

**Promocja modulacji mikrobioty jelitowej
– praktyczny poradnik dla pacjentów
z rozpoznaną chorobą nowotworową**

Autorzy:

dr n. med. Karolina Kaźmierczak-Siedlecka,
prof. dr hab. med. Sylwia Małgorzewicz,
dr hab. med. Karol Połom

Opis projektu oraz jego osiągnięć:

Poradnik „Promocja modulacji mikrobioty jelitowej – poradnik dla pacjentów z rozpoznaną chorobą nowotworową” został wydrukowany w nakładzie 1500 egzemplarzy a następnie został stopniowo rozpowszechniany wśród pacjentów w Katedrze i Klinice Chirurgii Onkologicznej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Poradni Chirurgii Onkologicznej UCK Gdańsk.

Poradnik zawiera poniżej przedstawione rozdziały:

Rozdział 1

1. Co to jest mikrobiom jelitowy?
2. Jakie czynniki kształtują mikrobiom jelitowy?

Rozdział 2

1. Skutki uboczne leczenia przeciwnowotworowego a żywienie pacjenta onkologicznego
2. Mikrobiom a nowotwór
3. Jak terapeutycznie można modulować mikrobiom w kierunku eubiozy?

Rozdział 3

1. Dieta a mikrobiom – praktyczne wskazówki
2. Przepisy dla pacjenta onkologicznego
 - 2.1 Śniadania
 - 2.2 Obiady
 - 2.3 Kolacje
 - 2.4 Przekąski

Treść Poradnika została uzupełniona autorskimi rycinami. W Poradniku zostały opisane podstawowe zagadnienia związane z mikrobiotą jelitową. Zawarte w nim przepisy, propozycje śniadań, obiadów, kolacji i przekąsek wspomogą pacjenta pod kątem odpowiedniego żywienia. Poradnik ten stanowi wsparcie dla pacjenta przed, w trakcie oraz po leczeniu onkologicznym i jest przeznaczony dla pacjentów z rozpoznaną chorobą nowotworową, ale jest też rekomendowany dla każdego kto interesuje się zagadnieniami mikrobioty jelitowej.

Tytuł projektu:

**Ryzyko śmiertelnego zachowania
samobójczego po zdiagnozowaniu
nowotworu – identyfikacja grup ryzyka
i najlepszego czasu na interwencję**

Autorzy:

dr n. med. Irmina Michałek,
dr Florentino Caetano dos Santos,
dr n. med. Urszula Wojciechowska

Opis projektu oraz jego osiągnięć:

Celem projektu było zidentyfikowanie grup ryzyka oraz czynników ryzyka samobójstwa wśród polskich pacjentów onkologicznych. W ramach projektu powstało badanie Polish Suicidality in Cancer Patients (PoISCa) study, duże badanie kohortowe, w którym w oparciu o dane ponad 1,43 miliona osób z chorobą nowotworową ocenie poddano ryzyko samobójstwa w porównaniu z ogólną populacją polską, standaryzując wyniki według płci, wieku i roku kalendarzowego.

Według naszej wiedzy, badanie PoISCa to najdokładniejsze badanie śmiertelnych zachowań samobójczych po zdiagnozowaniu nowotworu złośliwego w obszarze Europy Środkowej. Przewyższa wcześniejsze badania w tej dziedzinie pod względem skali (wielkość badanej populacji) i możliwości uogólnienia obserwacji (ponieważ wykorzystuje całą populację krajową).

W ramach projektu powstały cztery publikacje pełnotekstowe (trzy artykuły oryginalne oraz biuletyn). Ponadto część wyników pracy zaprezentowano na konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Rejestrów Nowotworów (ang. International Association of Cancer Registries). Wystąpienie to zostało nagrodzone nagrodą specjalną włoskiej Fondazione Elvo Tempia. Inne szczegółowe analizy z badania PoISCa ukażą się w przyszłości w odrębnych publikacjach naukowych.

Głównym wnioskiem badania jest, że polscy pacjenci, u których zdiagnozowano nowotwór złośliwy, mają istotnie wyższe ryzyko samobójstwa niż populacja ogólna. Pomimo, iż wskaźnik częstości samobójstw w populacji pacjentów onkologicznych spada, całkowita liczba samobójstw wzrasta, gdyż wzrasta liczba zachorowań na nowotwory. Wyniki przeprowadzonych badań powinny kompleksowo wspierać responsywne świadczenie usług onkologicznych w Polsce. Dodatkowo, obserwacje polskie mogą być ekstrapolowane na inne kraje Europy Środkowej.



Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem jest niezależną ekspercką organizacją pozarządową, realizującą zadania w obszarze zdrowia publicznego, polityki zdrowotnej, edukacji i polityki społecznej.

Podstawę programową działań Fundacji stanowi Strategia Walki z Rakiem w Polsce 2015-2024, polski „Cancer Plan”, zawierający 101 działań, które mają zapewnić realizację 31 celów w 5 głównych obszarach: organizacji i zarządzaniu systemem zwalczania chorób nowotworowych, nauce i badaniach nad rakiem, profilaktyce, diagnostyce i leczeniu oraz jakości życia w trakcie i po zakończeniu terapii onkologicznej.

Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem

Adres: 00-079 ul. Krakowskie Przedmieście 79
Nr konta: 43 1050 1025 1000 0090 3068 0012 (ING)
KRS: 0000567698
NIP: 5252624493
REGON: 362083801

www.ligawalkizrakiem.pl